

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl samosoudkyně JUDr. Terezou Kučerovou,
ve věci

žalobce: **M. V.**, narozen dne
bytem
zastoupen advokátem Mgr. Janem Procházkou
se sídlem 9. května 678, 390 02 Tábor

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
se sídlem Křížova 1292/25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 6. 2024, č.j.

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Účastníci řízení **nemají právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná rozhodnutím ze dne 29. 2. 2024, č. j. X, přiznala žalobci od 6. 11. 2023 invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č.

155/1995 Sb., o důchodovém pojištění („zákon o důchodovém pojištění“), a čl. II bodu 3 zákona č. 220/2011 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění, neboť podle posudku lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „Institut“) ze dne 4. 1. 2024 činí pokles jeho pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu pouze 50 %.

2. Námitky proti tomuto rozhodnutí žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím zamítla a napadené rozhodnutí potvrdila.

II. Shrnutí žaloby a vyjádření žalované

3. Rozhodnutí žalované považuje žalobce za nesprávné. Ve správním řízení nebyl dostatečně zhodnocen jeho zdravotní stav, a to s ohledem na jeho individuální zdravotní potíže, které je nutno hodnotit komplexně. Právě kombinace všech komorbidit mu znemožňuje vykonávat práci. Stomie, bolesti, únava, onkologické onemocnění a symptomy jeho léčby, výrazné bolesti a neschopnost ujít kratší vzdálenost a zranění ruky jej zcela vyřazují z jakéhokoli pracovního zařazení. Výčet těchto obtíží sám o sobě zdůvodňuje invaliditu třetího stupně. K tomu žalobce navrhl nechat v řízení před krajským soudem vypracovat znalecký posudek z obou lékařství.
4. Dle žalobce nebylo vzato v úvahu, že jeho zdravotní postižení ovlivňuje jeho pracovní schopnost trvale, nejedná se o stabilizovaný stav, není na své zdravotní postižení adaptován a rekvalifikace či využití zachovaných pracovních schopností jsou s ohledem k jeho věku obtížné.
5. Z důvodu nedostatečně zjištěného skutkového stavu je navrhováno napadené rozhodnutí zrušit a věc žalované vrátit k dalšímu řízení.
6. Žalovaná ve vyjádření k žalobě poukázala na totožnost odvolacích námitek s žalobními. Tyto námitky neshledala opodstatněnými. Ve věci byl dne 9. 5. 2024 vyhotoven posudek lékařem Institutu, který potvrdil závěry předešlého posudku ze dne 4. 1. 2024. Ani přezkumem zdravotního stavu žalobce nebylo zjištěno funkční postižení takové závažnosti, aby indikovalo invalidizaci vyššího než druhého stupně invalidity. Nejde o naplnění obsahu vyšší položky 1d, odd. A, kapitoly II., kde je rozmezí 50-60 %. Nejedná se o těžké postižení s poloviční stupnicí plné poruchy funkčních schopností. Zdravotní stav žalobce je stabilizovaný, onemocnění nevyžaduje specifickou léčbu, pouze kontroly funkčnosti stomie. Bolestivé stavy je vhodné řešit s ambulancí pro léčbu bolesti. Pro neschopnost chůze není biologický důvod. Funkční potíže pravé ruky byly zohledněny v celkovém hodnocení míry poklesu pracovní schopnosti.
7. Žalovaná navrhla žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

III. Podstatný obsah spisu

8. Žalobce dne 6. 11. 2023 požádal o změnu výše invalidního důchodu, který byl dosud stanoven v prvním stupni. Rozhodnutí žalované ze dne 29. 2. 2024, č. j. X, kterým žalovaná uznala žalobce invalidním ve druhém stupni, vychází z posudku o invaliditě Institutu ze dne 4. 1. 2024, v němž posudková lékařka uzavřela, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je onkologické onemocnění – karcinom distálního rekta, v květnu 2023 resekce recta po ca, stomie, předtím neoadjuvantní chemoterapie. Stav stabilizován, v remisi bez známek recidivy či generalizace, další léčba nedoporučena. Tento stav vyhodnotila lékařka jako postižení středně těžké na horní

Shoda s prvopisem: J. M.

hranici rozmezí s navýšením pro původní trvalé postižení pravé ruky. Toto postižení posudková lékařka podřadila pod kapitolu II., oddíl A, položku 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které stanovila míru poklesu pracovní schopnosti 45 %. Tuto míru poklesu posudková lékařka ve smyslu § 3 vyhlášky o posuzování invalidity dále navýšila o 5 %, na celkových 50 %.

9. V řízení o námitkách proti tomuto rozhodnutí nechala žalovaná vyhotovit posudek o invaliditě ze dne 9. 5. 2024, jehož závěry do zamítavého odůvodnění převzala. Posudková lékařka Institutu jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce označila adenokarcinom karcinom distálního rekta po komplexní onkochirurgické léčbě v květnu 2023. Hodnocení lékařky Institutu v prvním stupni bylo shledáno jako validní. Na vyšší míru poklesu pracovní schopnosti zdravotní stav žalobce nedosahuje. Nejedná se o naplnění obsahu vyšší položky 1d, odd. A, kapitoly II, kde je rozmezí 50-60 %. Nejedná se o těžké postižení mající rozsah více než polovinu stupnice úplné poruchy funkčních schopností, např. totální laryngektomie nebo resekční úkony v oblasti hlavy a krku s mutujícími následky nebo ztráta končetiny ve stehně či v paži. Dle onkologického nálezu je stav žalobce stabilizovaný, onemocnění nevyžaduje specifickou léčbu, pouze kontroly funkčnosti stomie. Bolestivé stavy je vhodné řešit ve spolupráci s ambulancí pro léčbu bolesti. Pro neschopnost chůze není biologický důvod. Funkční potíže pravé ruky byly zohledněny v celkovém hodnocení míry poklesu pracovní schopnosti. S ohledem na popsanou stabilizaci zdravotního stavu žalobce posudková lékařka uzavřela, že může vykonávat práci odpovídající jeho vzdělání a zkušenostem, ve významně omezeném rozsahu pracovní doby. Uvedené postižení posudková lékařka shodně s prvostupňovou lékařkou zařadila pod kapitolu II., oddíl A, položku 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a určila míru poklesu pracovní schopnosti v rozsahu 45 %. S ohledem na další postižení zdravotního stavu žalobce byla míra poklesu jeho pracovní schopnosti v souladu s § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity navýšena o dalších 5 %, na celkových 50 %.
10. Krajský soud si dále vyžádal posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí („posudková komise“), včetně protokolu o jednání této posudkové komise (protokol o jednání, jakož i posudek ze dne 16. 1. 2025 jsou založeny na č.l. 43–48 spisu krajského soudu). Z těchto podkladů je patrné, že se žalobce jednání posudkové komise dne 16. 1. 2025 zúčastnil a podrobil se vyšetření v oboru interního lékařství (odborná lékařka MUDr. D. N.), jehož závěr je v posudku popsán. Posudková komise konstatovala, že se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož hlavní příčinou byl v době vydání rozhodnutí žalované stav po léčbě karcinomu rekta. Tento dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav odpovídá postižení uvedenému v kapitole II., odd. A, pol. 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pokles pracovní schopnosti žalobce posudková komise s přihlédnutím k závažnosti a rozsahu zdravotního postižení (postradiační a pooperační změny), stanovila v rozsahu 45 % (shodně s posudkovými lékařkami Institutu). Tento pokles posudková komise dále navýšila s ohledem na další zdravotní postižení žalobce o 5 % na výsledných 50 %.

IV. Právní hodnocení krajského soudu

11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, „s. ř. s.“).

12. O věci rozhodl krajský soud v rámci nařízeného ústního jednání konaného dne 17. 2. 2025. Během tohoto jednání účastníci řízení setrvali na svých závěrech a tvrzeních uplatněných v průběhu soudního řízení. Právní zástupce žalobce poukázal na rozpornost posudku komise, který v některých částech posudku uvádí postižení levé horní končetiny a v některých částech zmiňuje pravou horní končetinu. V rámci hodnocení míry poklesu pracovní schopnosti mělo být dle žalobce přihlédnuto i k jeho subjektivním potížím, práci je schopen vykonávat pouze za upravených pracovních podmínek.
13. Žaloba není důvodná.
14. Dle § 39 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, platí, že jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla „a) *nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*“
15. Krajský soud k tomu předně uvádí, že rozhodnutí o přiznání či o změně výše invalidního důchodu je závislé na lékařském odborném posouzení. Pro přezkumné soudní řízení je k takovému posouzení povolána podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, posudková komise. Tato komise je oprávněna k celkovému posouzení zdravotního stavu osoby a její pracovní způsobilosti, jakož i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě a jejím stupni. Posudek komise pak soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad obsažených v § 77 odst. 2 s. ř. s. Posudek posudkové komise je úplný a přesvědčivý, jestliže se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, s žalobcem udávanými zdravotními potížemi, obsahuje-li posudek náležité zdůvodnění posudkového závěru tak, aby ten byl přesvědčivý též pro krajský soud, který nemá odborné medicínské znalosti a ani je mít nemůže.
16. Krajský soud vyšel především ze shora uvedeného posudku posudkové komise, která přezkoumala zdravotní stav žalobce v řádném složení za účasti odborné lékařky z oboru interního lékařství. Posudková komise stanovila úplnou klinickou diagnózu, přičemž byla seznámena jak se subjektivními potížemi žalobce, tak s odbornými lékařskými nálezy vztahujícími se k datu vydání napadeného rozhodnutí, jež jsou součástí zdravotní dokumentace žalobce (včetně relevantních lékařských zpráv připojených k žalobě). Na základě těchto podkladů označila rozhodující zdravotní postižení způsobující dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jímž je karcinom rekta. Tento dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav odpovídá postižení uvedenému v kapitole II., odd. A, pol. 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pokles pracovní schopnosti žalobce posudková komise s přihlédnutím k závažnosti a rozsahu zdravotního postižení (postradiační a pooperační změny), stanovila v rozsahu 45 % (shodně s posudkovými lékaři Institutu). Tento pokles posudková komise dále navýšila s ohledem na další zdravotní postižení žalobce o 5 % na výsledných 50 %. Stanovení vyšší míry poklesu pracovní schopnosti nebylo dle posudkové komise možné, neboť zdravotní dokumentace žalobce nedokládá těžké funkční postižení nebo zvláště těžké funkční postižení, jak definuje platná legislativa. Invalidizaci ve III. stupni odůvodňují až stavy, kdy dojde ke kombinaci kolostomie a ileostomie nebo urostomie, nebo jde o stavy do 6 měsíců od ukončení léčby či stavy s perzistencí nádoru. Postižení v podobě omezení funkce levé ruky jsou nadále toliko na úrovni invalidity I. stupně. Bolesti zad samy o sobě neindikují žádný stupeň invalidizace. K žalobním námitkám posudková komise

uvedla, že míra bolestivosti a únavnosti jsou údaji subjektivními, posudkově významná je funkčnost stomie a absence známek trvání nádorového onemocnění. Stomie sama o sobě není důvodem k invalidizaci ve III. stupni. Důvodem bolestí v podbříšku jsou jizevnaté změny, pro srůsty podbříšnice však vyhláška stanoví pokles pracovní schopnosti v rozsahu 20–30 %. K přetrvávajícím symptomům po onkologické léčbě posudková komise uvedla, že onkologické onemocnění je v remisi a stav je stabilizovaný. Funkční následky jsou dle platné legislativy středně těžké a nelze je hodnotit jako nestabilizovaný onkologický stav. Postižení levé horní končetiny bylo v rámci míry poklesu pracovní schopnosti žalobce zohledněno. K navýšení míry poklesu pracovní schopnosti došlo ze zdravotních důvodů, a proto ji nelze navyšovat z důvodů pracovní kvalifikace.

17. Jestliže posudková komise stanovila úplnou klinickou diagnózu, označila rozhodující zdravotní postižení způsobující dlouhodobě nepříznivý stav, to podřadila příslušné položce vyhlášky o posuzování invalidity a svůj závěr o tom odůvodnila, zabývala se dalšími zdravotními postiženími žalobce a možností aplikovat případně korekční faktory, pak považuje soud posudek posudkové komise za úplný a přesvědčivý, činí-li závěr, dle něhož nešlo v případě žalobce o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70 %. Podstatná je též skutečnost, že posudkové závěry jsou totožné s posudky o invaliditě vyhotovenými lékaři Institutu.
18. K námitce nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci – komplexního neposouzení zdravotního stavu žalobce – krajský soud uvádí, že všichni odborní lékaři včetně členů posudkové komise naopak pečlivě hodnotili vliv ostatních zdravotních postižení na zdravotní stav žalobce. Podstatné je, že tato zdravotní postižení se pro účely stanovení míry poklesu pracovní schopnosti posuzovaného nescítají, nýbrž se hodnotí pouze postižení s největším dopadem na tuto schopnost. Lékaři na základě dostupné lékařské dokumentace dospěli ve shodě k závěru o stabilizaci zdravotního stavu žalobce, který bylo možno hodnotit s ohledem na délku doby, která od ukončení onkologické léčby uplynula. Žalobcovo vnímání bolestivosti a únavy jsou skutečnosti subjektivní povahy, které v rámci hodnocení vlivu na pokles pracovní schopnosti žalobce nelze zohlednit. Objektivizována byla naopak skutečnost, že onkologické onemocnění žalobce je v remisi a není žádný lékařský doklad o opaku. Stomie ani postižení levé horní končetiny sami o sobě k invalidizaci nevedou, podstatné ale je, že tato postižení byla v rámci stanovení míry poklesu pracovní schopnosti žalobce hodnocena ve smyslu § 3 vyhlášky o posouzení invalidity.
19. Krajský soud v této souvislosti považuje za podstatné korigovat dílčí závěr posudkové komise, která uvedla, že v případě, kdy dojde k taxačnímu navýšení míry poklesu pracovní schopnosti ze zdravotních důvodů, nelze ji již dále navyšovat z důvodů pracovní kvalifikace. Uvedený závěr z právní úpravy § 3 vyhlášky o posuzování invalidity nevyplývá. Bylo tudíž možno zohlednit též vliv zdravotního postižení na žalobcovu schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, či na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, a to při zachování podmínky, dle které uvedené zohlednění nesmí v úhrnu převýšit 10procentních bodů. Uvedené pochybení však nezakládá nezákonnost napadeného rozhodnutí, neboť i v případě, kdy by míra poklesu pracovní schopnosti v rozsahu 45 %

byla navýšena o 10 %, na celkových 55 %, nešlo by o invaliditu třetího stupně, která počíná na dolní hranici poklesu pracovní schopnosti ve výši 70 %.

20. Shodný závěr lze učinit i v případě žalobcem poukazované rozpornosti posudku komise, která skutečně na některých místech zmiňuje levou horní končetinu a na jiných pravou horní končetinu. Tato záměna nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, když podstatné je toliko to, zda a do jaké míry jde o invalidizující postižení a zda bylo zohledněno v rámci stanovení míry poklesu pracovní schopnosti žalobce.
21. Krajský soud má z obsahu posudkových hodnocení za prokázané, že zdravotní stav žalobce byl hodnocen komplexně, tedy s přihlédnutím k jeho veškerým zdravotním potížím. Posudkoví lékaři kromě remisního onkologického onemocnění hodnotili též jeho postižení pravé horní končetiny, zabývali se postižením zažívacího traktu i problémy se stomií, přičemž ve shodě dospěli k závěru, že žádné z uvedených postižení není posudkově významné, tedy pokud by každé jednotlivé popsané zdravotní postižení bylo hodnoceno jako rozhodující, míra poklesu pracovní schopnosti žalobce by byla hodnocena v menším rozsahu. Popsané komorbidity však byly zohledněny v rámci navýšení míry poklesu pracovní schopnosti ve smyslu shora zmiňovaného § 3 vyhlášky o posuzování invalidity. Krajský soud tak má za prokázané, že zdravotní stav žalobce byl posudkovými lékaři hodnocen komplexně.
22. Dle shora citovaného § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění se proto v případě žalobce nejedná o invaliditu třetího stupně; správní orgány proto nepochybyly, pokud na základě závěrů posudkových lékařů rozhodly o zamítnutí žádosti žalobce o přiznání nejvyššího stupně invalidity.

V. Závěr a náklady řízení

23. Na základě shora uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
24. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. Žalobce ani žalovaná nemají právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce nebyl ve věci úspěšný a v případě žalované § 60 odst. 2 s. ř. s. takovéto právo ve věcech důchodového pojištění, nemocenského pojištění, pomoci v hmotné nouzi a sociální péče výslovně vylučuje. Právo na náhradu nákladů řízení věci neúspěšnému účastníkovi nepřísluší ani státu, neboť žalobce je osvobozen od soudních poplatků [§ 60 odst. 4 s. ř. s. ve spojení s § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích].

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

České Budějovice 17. února 2025

JUDr. Tereza Kučerová v. r.
samosoudkyně